

Datum: 2024-03-06

Yrkande ärende 29: Direktiv för Huddinge kommuns ombud på 2024 års stämmor

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens beslut

1. Ombudet för Adda AB får i uppdrag att rösta i enlighet med vad som anges i bilaga 1 till kommunstyrelsens förvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 10 januari 2024.
2. Ombudet för föreningen Arena Huddinge får i uppdrag att rösta i enlighet med vad som anges i bilaga 2 till kommunstyrelsens förvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 10 januari 2024.
3. Ombudet för Huddinge Samhällsfastigheter AB får i uppdrag att rösta i enlighet med vad som anges i bilaga 3 till kommunstyrelsens förvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 10 januari 2024.
4. Ombudet för Hüge Bostäder AB får i uppdrag att rösta i enlighet med vad som anges i bilaga 4 till kommunstyrelsens förvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 10 januari 2024.
5. Ombudet för Inera AB får i uppdrag att rösta i enlighet med vad som anges i bilaga 5 till kommunstyrelsens förvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 10 januari 2024.
6. Ombudet för föreningen Klimatkommunerna får i uppdrag att rösta i enlighet med vad som anges i bilaga 6 till kommunstyrelsens förvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 10 januari 2024.
7. Ombudet för Kommuninvest ekonomisk förening får i uppdrag att rösta i enlighet med vad som anges i bilaga 7 till kommunstyrelsens förvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 10 januari 2024.
8. Ombudet för Mälarens Vattenvårdsförbund får i uppdrag att rösta i enlighet med vad som anges i bilaga 8 till kommunstyrelsens förvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 10 januari 2024.
9. Ombudet för föreningen Samverkan i Huddinge får i uppdrag att rösta i enlighet med vad som anges i bilaga 9 till kommunstyrelsens förvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 10 januari 2024.
10. Ombudet för SRV Återvinning AB får i uppdrag att rösta i enlighet med vad som anges i bilaga 10 till kommunstyrelsens förvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 10 januari 2024.
11. Ombudet för Stockholm Vatten AB får i uppdrag att rösta i enlighet med vad som anges i bilaga 11 till kommunstyrelsens förvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 10 januari 2024 med undantag för ansvarsfrihet under punkt 1 där ombudet får i uppdrag att rösta för att ej

bevilja ansvarsfrihet för styrelsens ordförande och verkställande direktören för 2023 års förvaltning.

12. Ombudet för Stockholmsregionens Försäkring AB får i uppdrag att rösta i enlighet med vad som anges i bilaga 12 till kommunstyrelsens förvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 10 januari 2024.
13. Ombudet för föreningen Svenskt Vatten får i uppdrag att rösta i enlighet med vad som anges i bilaga 13 till kommunstyrelsens förvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 10 januari 2024.
14. Ombudet för Södertörns Energi AB får i uppdrag att rösta i enlighet med vad som anges i bilaga 14 till kommunstyrelsens förvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 10 januari 2024.
15. Ombudet för Tyresåns Vattenvårdsförbund får i uppdrag att rösta i enlighet med vad som anges i bilaga 15 till kommunstyrelsens förvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 10 januari 2024.

Motivering

Avvikelsen gentemot förvaltningens förslag till beslut berör endast punkt 11: Ombud för Stockholm Vatten AB.

Bedömning av ansvarsfrihet för styrelsen för hel- eller delägda kommunala bolag ska ske på saklig grund. Ledamöters och ersättares partitillhörighet eller politiska inriktningar för bolaget är ovidkommande, stämmorna ska vara fria från partipolitik. En rimlig utgångspunkt utifrån detta är att som regel låta revisionsberättelsen utgöra beslutandegrunden för om styrelsen och verkställande direktören ska beviljas ansvarsfrihet eller ej.

Det finns dock ett fåtal tillfällen då den ordningen kan behöva frånträdas, Stockholm Vatten AB utgör ett sådant undantag inför årets stämma.

Skäl att eventuellt avvika från revisorns rekommendation

Revisorns ska granska bolagets årsredovisning och bokföring samt styrelsens och den verkställande direktörens förvaltning. Granskningen ska utföras med professionell skepticism och vara så ingående och omfattande som god revisionsred kräver. Granskningsområden inom förvaltningsrevisionen kan innefatta verkställande direktörens och ordförandens hantering av SFA. Detta är långt ifrån givet då informationen är ny och har hanterats utanför bolagets styrelseverksamhet.

Med anledning av att det inte finns en revisionsberättelse att tillgå går det inte i detta skede att fastställa att projektet och kommunikationen mellan verkställande direktör, ordförande och styrelse har granskats. Givet det utgångsläget bör Huddinge kommun, som en liten ägare vars enda informationskanal är styrelsen, agera efter försiktighetsprincipen genom att ge Huddinge kommuns ombud i uppdrag att ej tillstyrka verkställande direktör och styrelsens ordförande ansvarsfrihet.

Bakgrund

Inom projektet Stockholms framtida avloppsrening (SFA) byggs Henriksdals reningsverk om med ny reningsteknik för att fördubbla kapaciteten, Sicklaanläggningen under Hammarbybacken byggs ut för att rymma de första reningsstegen för avloppsvattnet från Söderort. Projektet har kantats med förseningar och fördröjningar genom åren. I början av 2023 tillsattes en extern projektkonsult för att genomlys avloppsprojektet. Rapporten som inkom till stadshuset i oktober samma år visar på skenande kostnader. Nu bedöms investeringskostnaden öka med uppemot tio miljarder kronor.

Medan det inte är helt ovanligt att investeringar överskrider budget finns det tydligt reglerat i lag vad gäller styrelsens ansvar att löpande bedöma bolagets ekonomiska situation och att bolagets ekonomiska förhållanden kontrolleras på ett betryggande sätt. Styrelsens ordförande har här ett särskilt ansvar för att förse ledamöterna med den information de behöver för att fullgöra sin lagstadgade uppgift.

I fallet med de ökade kostnaderna för SFA har det dock förekommit en informationsdiskriminering, vilket framkommer av debatten från Stockholms stads fullmäktige, där bolaget har informerat den politiska ledningen i Stockholm om såväl skenande kostnader som den externa granskningen – men inte styrelsen. Medan styrelsen blev varse om problemen i november 2023 har den politiska ledningen i Stockholms stad varit informerade under en längre tid. Styrelsen har under den tiden haft flertalet sammanträden då informationen inte lyfts.

I sammanhanget kan även nämnas att Svoa:s verkställande direktör fick lämna bolaget i november, medan ordförande för styrelsen skickade in sin avsägelse i januari.

Informationsdiskriminering

Utifrån ovanstående finns det anledning att misstänka att verkställande direktör och/eller styrelseordförande avsiktligt eller genom oaktsamhet undanhållit viktig information från övriga styrelsemedlemmar angående ökade kostnader för SFA-projektet samt tillsättande av den externa granskningen. Ett agerande som står i strid med Svoa:s styrelse arbetsordning och möjligen även aktiebolagslagen.

Styrelseordförande och verkställande direktör har ett gemensamt ansvar att tillhandahålla sådan kritisk information som styrelsemedlemmarna behöver för att kunna utföra sina åligganden inom företaget. Enligt 8:4 i ABL är det styrelsens uppgift att kontinuerligt bedöma företagets ekonomiska ställning, vilket bör ske gemensamt om ingen specifik arbetsordning finns. I Svoa:s fall framgår det att en sådan arbetsordning saknas, enligt vad som beskrivs under rubriken "A.3 Arbetsfördelning inom styrelsen".

Vanligtvis delas viktig information med styrelsen under något av styrelsens möten, vilket inte har skett i det aktuella fallet med Svoa. Enligt 8:18 i ABL har styrelseordföranden, tillsammans med verkställande direktören, ett ansvar att organisera och genomföra sådana möten efter behov. Ansvaret fördelas vanligtvis så att verkställande direktören ansvarar för beslutsmaterialet medan styrelsens

ordförande ansvarar för att ingen av ledamöterna diskrimineras från informationssynpunkt.

Det specificeras vidare under "A.3 Arbetsfördelning inom styrelsen" att ordföranden ska underhålla en nära och löpande dialog med verkställande direktören om företagets utveckling. Ordföranden bör också säkerställa att styrelsemedlemmarna får lämplig information under möten, och där det är lämpligt, även mellan mötena, om (a) företagets situation, (b) dess verksamhet, och (c) viktiga händelser som inträffat. Denna informationsplikt, som främst åvilar ordföranden men också stöds av verkställande direktören, har inte tillämpats gällande SFA.

När det gäller verkställande direktörens ansvar för den löpande förvaltningen, bör ytterligare aspekter lyftas fram. Enligt 8:29 i ABL ska en verkställande direktör hantera den löpande förvaltningen i enlighet med styrelsens riktlinjer och instruktioner, vilket innebär att verkställande direktören ska återrapportera baserat på dessa direktiv. Detta ansvar är omfattande och inkluderar även skyldigheten att förbereda och presentera ärenden för styrelsen som kanske inte direkt räknas till den "löpande förvaltningen". Från arbetsordningen, under rubriken "B.1.4 Information och rapportering till styrelsen", framgår det att verkställande direktören bör rapportera beslut som är av större vikt för företagets verksamhet och ekonomiska situation till styrelsen. Detta ansvar överensstämmer med den lojalitets- och upplysningsplikt som beskrivs under "B.2.1 Allmänt", vilket betyder att verkställande direktören måste agera i företagets och koncernens bästa intresse och informera styrelsen om relevanta angelägenheter och förhållanden.

Informationsdiskriminering som grund för att ej bevilja ansvarsfrihet

Verkställande direktörens och styrelseordförandens handlingar har undergrävt principerna för transparens och god bolagsstyrning, vilka är fundamentala för ett förtroendeingivande ledarskap. Genom att inte dela med sig av kritisk information till behöriga ledamöter har verkställande direktören och styrelseordföranden inte bara sannolikt brutit mot bolagsordningen utan även mot ABL. Deras agerande tyder på ett allvarligt missförstånd av deras skyldigheter och ansvar, vilket kan ha exponerat bolaget för onödiga risker och skador – exempelvis att styrelsen hade kunnat vidta åtgärder för att minska kostnadsutvecklingen om informationen förmedlats korrekt.

Då dessa brister har uppenbarat sig i närtid går det inte att avgöra om agerandet har brutit mot bolagsordningen eller ABL eller om det åsamkat bolaget skada. Det ger däremot starka skäl för att granska informationsprocessen. Att i detta skede då fransäga sig rätten att från bolagets sida kunna vidta civilrättsliga åtgärder är allt annat än ansvarsfullt.

Huddinge kommuns roll som ägare

Huddinge kommuns ägande i Stockholm Vatten AB uppgår till 2 procent. Några reella möjligheter att påverka verksamheten eller investeringsbeslut i den löpande verksamheten saknas. Medan Stockholms stads rätt till information framgår av

Huddinge

Yrkande
Kommunstyrelsen

bolagsordningen saknar Huddinge kommun en liknande rätt, den formella informationskanalen är den mellan bolaget och våra representanter i styrelsen. Av den anledningen bör kommunen se särskilt allvarligt på att information till styrelsen uteblir.

Felix Byström

Sverigedemokraterna